

Szanujmy prawa przyrody

Często słyszę, że ludzie, którzy lubią zwierzęta są dobrymi ludźmi i są też lepsi dla innych ludzi. Czy jednak kontakt ze zwierzętami zawsze jest tak zbawiennym dla naszego postępowania? Powiedziałbym, tak, ale... Najczęściej „sympatyzują” ze sobą właściciele tego samego gatunku zwierząt, a i to tylko wtedy, gdy nie dzieli ich np. wystawowa konkurencja.

Z przykrością obserwuję niechęć pomiędzy ludźmi, którzy mają inne zapamiętania na ważność, użyteczność, czy przydatność danego gatunku zwierzęcia lub chociażby jednego przedstawiciela tego gatunku.

Linia życia

W przyrodzie obserwujemy stałą walkę o byt, walkę o przetrwanie, o zachowanie gatunku. Tzw. łańcuch pokarmowy, czyli zjadanie roślin przez zwierzęta i zwierząt przez inne zwierzęta to właśnie biologiczna „linia życia”. Chcąc nie chcąc, akceptujemy to, bo tak funkcjonuje świat ożywiony, takie są prawa rządzące przyrodą. Jednak dzięki zwierzęta polują i zabijają dla przetrwania, zaspokojenia głodu, wykarmania potomstwa. Tymczasem zwierzęta hodowlane i towarzyszące są skazane na dobroć, wyrozumiałość i opiekę człowieka. Pomimo że pierwotne instynkty w nich tkwią, to uzależnienie ich fizjologii od człowieka jest tak duże, że samodzielne funkcjonowanie w świecie „zewnętrznym” jest niemożliwe.

Ingerencja w przyrodę

O ile zatem ingerencja człowieka w życie zwierząt wolno żyjących jest na ogół niewielka, to inaczej ma się sprawa ze zwierzętami przebywającymi w otoczeniu ludzi. Tutaj zapominamy o prawach przyrody, staramy się kreować inną, swoją rzeczywistość, która często jest niezgodna z prawami, którym podlegają zwierzęta. Ingerujemy zresztą nie tylko w świat zwierząt użytkowych, hodowlanych, ale także zwierząt tzw. towarzyszących, które przez tysiąclecia przebywania w pobliżu człowieka, coraz bardziej uzależniają się od niego. Człowiek rości sobie prawo decydowania o losie tych zwierząt, między innymi poprzez ich dokarmianie, tolerowanie lub nie w swoim sąsiedztwie.

A że jesteśmy gatunkiem zarozumiałym i często sprzecznym w swoich poglądach i postępowaniu, stąd częste konflikty, także na temat akceptacji lub jej braku dla innych gatunków zwierząt. Jednym z częściej spotykanych konfliktów,

jest niezgodność co do uprzywilejowanej pozycji kotów i ptaków. W tej sprawie dzielimy się (my ludzie) na zagorzałych zwolenników kotów lub miłośników ptaków. Nic w tym złego, ale jakże często to przypisanie do jednej grupy jest połączone z niechęcią, czy wręcz wrogością do zwolenników zarówno drugiej grupy, jak i do przedstawicieli gatunku, który popiera nielubiana przez nas grupa. Wygląda to prawie jak potyczki kibiców dwóch piłkarskich drużyn.

Zła miłość

„Dokarmiacze” kotów (proszę wybaczyć to trywialne nazewnictwo) płoszą ptaki, które wydziubują kocie jedzenie, argumentując zdolność swoich podopiecznych ich żadnością niszczenia gryzoni. Tymczasem zwolennicy ptasich trel i żądają zawieszania kotom dzwoneczków, aby ptaki w ten sposób były ostrzegane i mogły na czas odfrunąć. W konsekwencji skrajnością jest sytuacja nadmiernie rozwijającej się jednej populacji, co – paradoksalnie – doprowadza do wyginięcia tych zwierząt z powodu niewystarczającej ilości pokarmu i chorób, które łatwiej się rozprzestrzeniają w miejscu dużego ich zagęszczenia.

Dzieje się tak ponieważ w 99% nasza dobroć dla zwierząt, którymi się opiekujemy z zamiłowaniem, nie posuwa się aż tak daleko, by zabezpieczać je przed chorobami zakaźnymi (dobrze jak podajemy preparaty do odrobaczania i jedzenie

do dokarmiania). Pozorną (ale czasami jedyną możliwą) dobrocią jest podawanie kotkom środków antykoncepcyjnych, aby populacja kotów na danym terenie nie przekroczyła stanu możliwości wyżywienia ich przez ekosystem. Piszę: pozorną, gdyż zarówno samym kotkom mogą te środki przynosić szkodę, jak i nie są one wskazane do spożycia przez samce, czy inne gatunki zwierząt.

Szanujmy prawa natury

W naturalnych warunkach przyroda sama reguluje ilość zwierząt na danym terenie, stale utrzymując tzw. stan dynamicznej równowagi. Niestety, zachwianie tych mechanizmów zawdzięczamy naszej ingerencji w tę, jak się okazuje, dosyć precyzyjną i czułą materię. Tak dzieje się w skali „makro” i tak dzieje się także w skali „mikro”, czyli na naszych podwórkach, ogródkach działkowych, czy osiedlowych placach i piwnicach.

Oczywiście nie jest już możliwym zupełny powrót do natury. Ani człowiek, ani przebywające wokół niego zwierzęta już sobie z tym nie poradzą. Niemniej jednak zachowanie zdrowego rozsądku, znajomość praw przyrody na podstawowym poziomie i tolerancja nie tylko dla innych ludzi, ale także dla innych gatunków, to warunek bezkonfliktowego współistnienia. Zanim przegonimy kota z naszego ogródka, zanim dokarmimy gołębie na osiedlu, zanim spłoszymy srokę i zanim przepędzimy bezpańskiego psa, zastanówmy się przez małą chwilę, czy tym jednym czynem nie występujemy wbrew ustalonemu biologicznemu porządkowi...

lek. wet. ANDRZEJ ALWEIL

Fot.: Janusz Moczulski